

Peşin iskontolu faktoring işlemlerinde, hesaplanan faiz tutarlarının hangi dönemde gelir kaydedileceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	E-64597866-125[6]-25740
Tarih	12.12.2023

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : E-64597866-125[6]-25740

12.12.2023

Konu : Peşin iskontolu faktoring işlemlerinde, hesaplanan faiz tutarlarının hangi dönemde gelir kaydedileceği hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve ekinin incelenmesinden, şirketinizin Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine göre kredi ihtiyacı olan şirketlere finansman sağladığı, bu sebeple düzenlenen faktoring sözleşmelerinin bir kredi sözleşmesi niteliğinde olduğu, peşin iskontolu olarak kullandırılan faktoring alacaklarına ilişkin iskonto bedeli ve peşin olarak tahsil edilen komisyonların Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu düzenlemeleri uyarınca aktif ve pasif hesaplara kaydedildiği ve alacağın vadesi boyunca gelir hesaplarına aktarıldığı belirtilerek, peşin iskontolu işlemler dolayısıyla hesaplanan faiz tutarlarının, tahsil edildiği dönemde mi yoksa kredinin vadesine yayılarak ilgili olduğu dönemlerde mi gelir kaydedileceği hususunda

Başkanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 280 inci maddesinde, *"Yabancı paralar borsa rayici ile değ erlenir. Borsa rayicinin takarr r nde muvazaa olduğu anlaşılsa bu rayiç yerine alış bedeli esas alınır.*

Yabancı paranın borsada rayici yoksa, değ erlemeye uygulanacak kur Maliye Bakanlığınca tespit olunur.

Bu madde hükmü yabancı para ile olan senetli veya senetsiz alacaklar ve borçlar hakkında da caridir. Bunlardan vadesi gelmemiş senede bağlı alacak ve borçlar, bu Kanunun 281 ve 285 inci maddeleri uyarınca değ erleme günü kıymetine irca edilebilir. Ancak senette faiz oranının yazılı olmadığı durumlarda değ erleme gününde geçerli olan Londra Bankalar Arası Faiz Oranı (L BOR) esas alınır."

- 281 inci maddesinde, *"Alacaklar mukayyet değ erleriyle değ erlenir. Mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit alacaklar değ erleme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır.*

Vadesi gelmemiş olan senede bağlı alacaklar değ erleme gününün kıymetine irca olunabilir. Bu takdirde, senette faiz nispeti açıklanmış ise bu nispet, açıklanmamışsa Cumhuriyet Merkez Bankasının resmi iskonto haddi uygulanır.

Bankalar ve bankerler ile sigorta şirketleri alacaklarını ya Cumhuriyet Merkez Bankasının resmi iskonto haddi veya muamelelerinde uyguladıkları faiz haddi ile, değ erleme günü kıymetine irca ederler."

- 285 inci maddesinde, *"Borçlar mukayyet değ erleriyle değ erlenir. Mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit borçlar değ erleme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır.*

Vadesi gelmemiş olan senede bağlı borçlar değ erleme günü kıymetine irca olunabilir. Bu takdirde senette faiz nispeti açıklanmışsa bu nispet, açıklanmamışsa Cumhuriyet Merkez Bankasının resmi iskonto haddinde bir faiz uygulanır.

Banka ve bankerler ile sigorta şirketleri borçlarını, Cumhuriyet Merkez Bankasının resmi iskonto haddi veya muamelelerinde uyguladıkları faiz haddiyle, değ erleme günü kıymetine irca ederler.

Alacak senetlerini değ erleme gününün kıymetine irca eden mükellefler, borç senetlerini de aynı şekilde işleme tabi tutmak zorundadırlar."

hükümleri yer almaktadır.

Diğer taraftan, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı belirtilmiş, maddenin ikinci fıkrasıyla da safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 38 inci maddesinde de, "*Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsdeki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müsbet farktır. Bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce:*

1. *İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir;*

2. *İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur.*

Ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulur." hükümleri yer almaktadır.

Ayrıca, ticari kazancın tespitinde "tahakkuk" ve "dönemsellik" olmak üzere iki temel ilke geçerlidir. Tahakkuk esası ilkesinde, gelir veya giderin miktar ve mahiyet itibarıyla kesinleşmiş olması, yani geliri veya gideri doğuran işlemin tekemmül etmesinin yanı sıra, miktarının ve işlemde kaynaklanan alacağın veya borcun ödeme şartlarının da belirlenmiş olması gereklidir. Dönemsellik ilkesi ise bu gelir veya giderin ilgili olduğu döneme intikalinin sağlanmasıdır.

Buna göre, şirketinizin peşin iskontolu faktoring işlemlerine ilişkin elde ettiği faiz ve komisyon tutarlarının, dönemsellik ilkesi gereğince faktoring işlem vadesi ile ilişkilendirilmek suretiyle ilgili oldukları dönem kazancının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026